

TMA 690

Matematik CTH

Tentamensskrivning i Partiella differentialekvationer F

Datum: 2006-08-21, kl. 14.00 - 18.00.

Hjälpmedel: Inga, ej heller räknedosa.

Telefonvakt: Karin Kraft, tel. 0762-721860, besöker salen ca 15.00 och 17.00.

OBS! Linje, inskrivningsår och personnummer skall anges på skrivningsomslaget.

=====

1. Finn den allmänna lösningen till differentialekvationen

$$x \frac{\partial^2 u}{\partial x^2} + \frac{\partial^2 u}{\partial x \partial y} + \frac{\partial u}{\partial x} = x e^{-2y}. \quad (6p)$$

2. Låt Ω vara enhetsskivan och $\gamma = \partial\Omega$ vara enhetscirkeln $\{x = \cos \theta, y = \sin \theta : \theta \in [0, 2\pi]\}$.

(a) Bestäm antalet lösningar till vart och ett av nedanstående problem (n är den utåtriktade enhetsnormalen till γ). Motivera! (6p)

$$\left\{ \begin{array}{l} \Delta u = 0 \text{ i } \Omega, \\ u|_{\gamma} = 1; \end{array} \right. \quad \left\{ \begin{array}{l} \Delta u = 0 \text{ i } \Omega, \\ \frac{\partial u}{\partial n}|_{\gamma} = 1; \end{array} \right. \quad \left\{ \begin{array}{l} \Delta u = 0 \text{ i } \Omega, \\ \frac{\partial u}{\partial n}|_{\gamma} = 0; \end{array} \right. \quad \left\{ \begin{array}{l} \Delta u = 0 \text{ i } \Omega, \\ u|_{\theta \in [0, \pi]} = 1, \\ u|_{\theta \in [\pi, 2\pi]} = 0. \end{array} \right.$$

(b) Bestäm $u(0, 0)$ för de problem ovan som har entydig lösning u . (4p)

3. Låt Ω vara ett begränsat område i $\mathbb{R}^2$, $\partial\Omega \in C^2$. Betrakta Steklovs egenvärdesproblem för den biharmoniska operatoren Δ^2 (där $\Delta^2 u = \Delta(\Delta u)$)

$$\left\{ \begin{array}{l} \Delta^2 u = 0 \text{ i } \Omega, \\ u = 0 \text{ på } \partial\Omega, \\ \Delta u = \lambda \frac{\partial u}{\partial n} \text{ på } \partial\Omega, \end{array} \right.$$

där n är den utåtriktade enhetsnormalen till $\partial\Omega$. Talet λ kallas Steklovegenvärde om problemet ovan har en icke-trivial (klassisk) lösning. Visa att alla Steklovegenvärden är positiva. (Du kan ta för givet att det finns Steklovegenvärden.) (8p)

4. Låt u vara en lösning till vågekvationen

$$u_{tt} = a^2 u_{xx} \quad \text{i} \quad \{(x, t) : x \in \mathbb{R}, t > 0\}.$$

(a) Visa att $au_x + u_t$ är konstant på karakteristikorna $x + at = c$ och $au_x - u_t$ är konstant på karakteristikorna $x - at = c$. (4p)

(b) Använd resultatet ovan för att visa att Cauchys problem för $u_{tt} = a^2 u_{xx}$ i $\{(x, t) : x \in \mathbb{R}, t > 0\}$ har högst en lösning. (6p)

5. Visa att Cauchys problem för värmeledningsekvationen

$$\begin{cases} u_t = a^2 u_{xx}, & t > 0, x \in \mathbb{R}, \\ u(x, 0) = \varphi(x), & x \in \mathbb{R}, \end{cases}$$

har högst en lösning som är begränsad för $t \geq 0, x \in \mathbb{R}$. (8p)

6.(a) Ange variationsformuleringen för Dirichlets problem med homogena randvillkor för Laplaces operator för ett område i $\mathbb{R}^2$. (2p)

(b) Ange motsvarande variationsformulering för FEM. Förklara varför det problemet alltid är lösbart. (3p)

(c) Formulera en a priori feluppskattning för FEM-lösningen i max-norm (utan bevis). (3p)

/JM